

LAO-C'

TAO-TE-TING

Redigoval Vladimír Antonov

Z ruského originálu přeložila
Jiřina Broučková

2017

Kniha Tao-Te-Ting (Kniha o Tao a Te) byla napsána velkým duchovním Mistrem Lao-C' přibližně před dvěma a půl tisíci lety. Lao-C' byl v tomto vtělení osobním žákem Chuanga-Di — v těch letech nevtěleného¹ — a dosáhl úplné duchovní seberealizace.

V současné době Lao-C' prokazuje duchovní pomoc vtěleným lidem, představujíc Tao v roli Te (vysvětlení je v textu knihy).

Práce na vytvoření této verze překladu Tao-Te-Ting byla uskutečněna na prosbu Lao-C'.²

Kniha Tao-Te-Ting je jednou ze základních učebnic filozofie a metodologie duchovního zdokonalování člověka. Její úplný obsah se ruskojazyčnému čtenáři otevírá poprvé.

* * *

1. Tao³ nelze poznat jen tím, že o Něm budeme mluvit.

A nelze nazvat lidským jménem ten Počátek nebe a země, Který je Matkou všeho.

¹ Podrobněji si o tom můžete přečíst v knize «Klassika duchovnoj filosofii a sovremennost' (*Klasika duchovní filozofie a současnost*)».

² On odůvodňoval tuto prosbu tím, že úplně kompetentní překlad Tao-Te-Ting může provést pouze ten, kdo sám osobně prošel celou Cestou k poznání Tao.

³ Synonymy tohoto slova čínského původu jsou slova: Prvotní Vědomí, Stvořitel, Bůh Otec, Alláh, Íšvara, Svarog a další.

Jen ten, kdo se osvobodil od «pozemských» vášní, Ho může uvidět. Ale ten, kdo ty vášně má, — ten může vidět jen Jeho Stvoření.

Ostatně, jak to první, tak i to druhé je v podstatě Jedno, ale, nicméně, s různými názvy⁴ Oba jsou tajné. Přičemž ten přechod, který existuje mezi nimi, to jsou dveře ke všemu opravdově zázračnému.

2. Když lidé poznají, co je to krásné, — pak se objevuje i představa o nehezkém.

Když poznají, co je to dobro, — pak vzniká i pochopení zla.

Podobně tomu i bytí a nebytí, těžké a lehké, dlouhé a krátké, vysoké a nízké umožňují vzájemně poznat jedno druhé.

Když různé zvuky splývají, vytvářejí harmonii. Právě tak i předešlé a následující — následují v harmonii jedno za druhým.

Moudrý člověk dává přednost *nekonání*⁵ a přebývá v tichu⁶. Všechno kolem něho se děje jakoby samo od sebe. On nezakouší k ničemu na Zemi připoutanost. On si nepřivlastňuje to, co udělal. Když něco vytvoří — nepyšní se svým výtvořem.

⁴ Stvořitel a Stvoření. Jejich souhrn se označuje termínem *Absolutno*.

⁵ Klid těla a mysli, včetně zastavení proudu myšlenek, což umožňuje osvojovat si techniku meditace a rozvíjet se jako vědomí. (Komu se zdá slovo *nekonání* nezvyklé, může si je, až bude číst dále, v mysli nahradit slovem *meditace*).

⁶ Jedná se o *vnitřní ticho* — řecky *hésychie*. Z toho vzniklo slovo *hésychazmus* — jako název starodávneho směru křesťanské mystiky (viz [8]).

A, jelikož sám sebe nevynáší, nechvaluje, nevyžaduje pro sebe zvláštní úctu, — je přijatelný pro všechny.

3. Jestliže se vychvalováním nebudou vynášet nějací vyvolení, pak v národě nebude závist. Jestliže se nebudou vychvalovat drahocennosti materiálního světa, pak nebude zlodějů. Jinými slovy, jestliže se nebudou vystavovat na odiv objekty vášní, pak nebudou ani pokušení.

Moudrý vládce národu taková pokušení nevytváří, ale stará se o to, aby byl národ sytý. A to likviduje vášně a upevňuje zdraví poddaných. Ano, moudrý vládce se trvale snaží o to, aby národ neměl pokušení a vášně, a aby si hluboce neřestní lidé nedovolovali něco provádět.

Nepřítomnost všeho jmenovaného přináší klid.

4. Tao vypadá podobně jako prázdnota. Ale Ono — je všemohoucí!

Ono — je v *Hlubině*.⁷

Ono — je Prvopříčinou všeho.

Ono — všechno řídí.

Ono — prostupuje vším.

Ono — Se projevuje jako *Zářící Světlo*.

Ono — je *Nejjemnější!*

Ono — je Hlavní Podstatou všeho!

Není možné popsát jeho původ: vždyť Ono Samo je Prvopočáteční.

5. Hmota — ať už ta, co je v nebi, nebo ta, co je na zemi, — má lhostejný vztah ke všem bytostem — ať je to tráva, zvířata nebo lidé. Ačkoliv je pro všechny oporou.

⁷ V hlubině mnohorozměrnosti. Jinými slovy — na «jemném» konci vektoru škály mnohorozměrnosti.

Podobně tomu i moudrý člověk má lhostejný vztah k druhým lidem.

Prostor nad zemí je prázdný a volný, tak jako prostor uvnitř kovářských měchů nebo flétny. Přičemž přece, čím je více prostoru k činnosti, — tím ta činnost může být efektivnější.

Ten, kdo se vměšuje do cizích záležitostí, a ještě k tomu hodně mluví, — ten se stává nesnesitelným pro druhé lidi.

Proto je vždy lepší následovat princip nevměšování a zachovávat klid.

6. Život a rozvoj *Nejjemnějšího*⁸ jsou věčné a nekonečné.

Ono — je *Hlubinný Základ* všeho ostatního.

Ono — je To, *na Čem* existuje materiální svět.

Přičemž Ono koná, a neuchyluje se přitom k násilí.

7. Nebe a země jsou dlouhověké. Dlouhověké jsou proto, že neexistují samy od sebe ani *kvůli sobě*. Ony jsou stvořeny Tao a existují *pro Ně*.

Moudrý člověk se staví dozadu za ostatní lidi, díky čemuž lidem nepřekáží a může je vést za sebou. On si necení života svého těla, ale jeho život je ochraňován Tao.

To se děje proto, že on zde také neexistuje *pro sebe*. Právě proto se jeho osobní potřeby *pro něho* uskutečňují.

Moudrý člověk existuje *pro Tao* a slouží Jemu.

8. Moudrý žije podobně jako voda. Voda slouží všem bytostem a nepotřebuje nic pro sebe. Ona přebývá pod všemi. Tím je podobná Tao.

Život musí následovat principu přirozenosti.

Drž se *cesty srdce!* Buď přátelský!

⁸ Tao.

Mluv jen pravdu!

Řid' se principem zachování klidu!

Každá činnost musí být přiměřená okolnostem a včasná.

Ten, kdo se nesnaží dostat před ostatní, se může vyhnout spoustě chyb.

9. Nemá cenu lít vodu do plné nádoby. A nemá smysl vybrušovat ostří nadmíru ostře. Nebo, jestliže bude celá hala naplněna zlatem a jaspisem, — kdo bude mít tu sílu ji uhlídat?

Nadměrnost ve všem — přivolává neštěstí.

Když je dílo završeno — je radno odejít.

Takové jsou zákony harmonie, předkládané Tao.

10. Pro udržení klidu je radno pociťovat *Sou-podstatnost se Vším*.⁹ Pak, konkrétně, nemohou vznikat lživá egocentrická přání.

Nezbytné je zjemňovat vědomí. Ať se v tom člověk stane podobným novorozenci. Jestliže se stane natolik zjemnělým — nebude už dál bloudit.¹⁰

Řízení země a národa se musí uskutečňovat v lásce k němu a bez násilí.

Brána ze světa hmoty do světa skrytého se otevírá při zachovávání klidu. Pochopení této pravdy vzniká při *nekonání*.

Vychovávat — bez násilí, tvořit — a nechlubit se, vytvářet — ale nepřisvojovat si vytvořené, jsme-li staršími než ostatní — nerozkazovat! To je ta pravá spravedlivost Velikého Te.¹¹

⁹ Zapojení do Celistvosti Absolutna.

¹⁰ Poněvadž právě a pouze prostřednictvím toho se Tao poznává a stává se realitou.

¹¹ Vyšší mravnost, předkládaná Te — Svatým Duchem (Bráhmanem).

11. Třicet paprsků se spojuje v jednom kole velocipédu. Ale používání kola závisí také i na prázdnotě mezi paprsky.

Z hlíny se dělají nádoby. Ale jejich upotřebení závisí na prázdnotě v nich.

V domě se dělají stěny, dveře a okenice na oknech. Ale používání domu také závisí na prázdnotě v něm.

Právě tak se slučují užitečnost předmětů — a prázdnoty.

12. Ten, kdo vidí ve světě jen pět barev, — ten je podobný slepému.

Ten, kdo poslouchá jen zvuky materiálního světa, — ten je podobný hluchému.

Ten, kdo při ochutnávání pocítuje jen chuť materiálního jídla, — ten je na omylu.

Ten, kdo se v honbě za kořistí žene jako blázen, — ten je šílený.

Když sháníš drahocennosti a šperky, — způsobuješ si škodu.

Avšak usilování moudrého je zaměřeno k tomu, aby učinil život sytým, a ne k tomu, aby měl mnoho věcí. A on si tím, že se uspokojuje málem ve světě hmoty, vybírá *Prvotní*.

13. Sláva a hanba jsou stejně strašné. Proslulost je velké neštěstí v životě.

Co znamená, že sláva a hanba jsou stejně strašné? To znamená, že lidé riskují a bojují za slávu, a potom se ji bojí ztratit.

Co znamená, že proslulost je velké neštěstí v životě? To znamená, že já mám veliké trápení, protože si vážím svého jména.

Když si nebudu vážit svého jména, — tak nebudu mít ani spoustu trápení.

Proto se moudrý nikdy nesnaží vychvalovat sama sebe. On jen obětavě slouží lidem. A proto může žít mezi nimi v klidu. On s nikým o nic nebojuje — a proto je nezranitelný.

14. Jestliže se chceš podívat na Tao — hned Ho nezpozoruješ. A proto Ho nazývají těžko spatřitelným.

Jestliže Ho chceš slyšet — hned Ho neuslyšíš. A proto Ho nazývají těžko slyšitelným.

Jestliže se pokoušíš se Ho zmocnit — není jednoduché Ho dosáhnout. A proto Ho nazývají těžko zachytitelným.

V Něm jsou Ti, Kdo vzbuzují nadšení!¹² Přičemž jsou Oni všichni sliti v Tao v *Jedno*.

Tao je stejné nahoře i dole.

Tao, protože je rozměrově neomezené, — nemůže být nazváno jménem někoho konkrétního z Nich.

Oni vycházejí z Tao, a projevují Každý Svou individualitu — a poté se znovu vracejí k nepřítomnosti individuálního projevu — v Něm.

Tao nemá tělesný obraz ani tvář. Proto se o Něm mluví jako o skrytém a tajemném.

Setkávám se s Tao — a nevidím tvář Jeho, následuji Ho — a nevidím záda Jeho.

Pokud budeme přísně následovat odvěkou Cestu přeměny sama se jako vědomí — můžeme poznat ten *Věčný Počátek*. Tato Cesta je Cestou k Tao.

15. V dávných časech ti, kdo byli schopni duchovního Osvícení, poznávali skryté a těžko poznatelné malé a velké stupně této Cesty.

¹² Jedná se o Svaté Duchy, vycházející z Tao a sotožné s Ním. V křesťanské tradici se souhrnně nazývají Svatým Duchem.

Tyto duchovní askety bylo těžké rozpoznat. Jen v obecných črtách vykreslím jejich obraz: oni byli ostražití, jako by přecházeli v zimě horskou bystřinu, oni byli obezřetní, poněvadž se vyhýbali cizím lidem, oni byli vždy soustředění, poněvadž si uvědomovali dočasnost svého přebývání na Zemi, oni byli bdělí, jako by šli po tajícím ledu, oni byli prostí a nevybíraví, oni byli neobemknutelní jako údolí, oni byli nepřístupní pro prázdné pohledy.

To byli ti, kteří při zachování klidu, dokázali to špinavé přeměňovat na čisté.

To byli ti, kteří pomáhali evoluci Života.

Oni uctívali Tao a spokojovali se s málem ve světě hmoty. Nepřáli si mít mnoho, ale omezovali se na to, co už mají, a nehledali nic víc.

16. Dovedu *práznotu*¹³ v sobě až do konce, a získám úplný klid! Ať se všechno kolem děje samo sebou! Ať všechno kolem rozkvétá duchovně a pozdvihuje se k poznání své pravé Podstaty¹⁴!

Ti, kdo došli k poznání své úplné Podstaty — získávají úplný klid. Je to získání společného *Příbytku všech Dosáhnuvších*.¹⁵

Přebývání v *Příbytku Dosáhnuvších* se musí stát trvalým. Ten, kdo získal takovou stálost, se nazývá Osvíceným, Dokonalým a Dosáhnuvším Vyšší Moudrosti.

Dosáhnuvší tohoto *Příbytku Sami Sebou* projevují *Jednotné «My»*, Které je i *Nejvyšším Vládcem*.

¹³ V konkrétním případě se jedná o meditativní Nirvánický stav Nirodhi, při kterém individuální «já» úplně mizí, rozplývá se v Tao.

¹⁴ Átmanu, Vyššímu «Já», Tao.

¹⁵ A to je Příbytek Stvořitele.

Ten *Příbytek* se také nazývá *Nebe*.¹⁶ A je to *Příbytek* Věčného Tao.

Tao je netělesné Ono nemůže být nikým «uchváčeno». A proto je nezranitelné.

17. *Nejvyšší Vládce* dává možnost rozvoje vědomí všem Svým poddaným. Ale On se nesnaží je obdarovávat nebo je odměňovat «pozemským». On se také nesnaží v nich vyvolat strach ze Sebe, aby se před Ním třásli.

Avšak ten, kdo jen hloupě věří, — ten o tom neví. Ale Poznavší Ho — ten už nevěří hloupě.

Ó, jak hluboká je to pravda!

Když jsem dosáhl úspěchu, pokračuji ještě dále — a stále více pochopení o *Všem* se přede mnou otevírá.

18. Jestliže v zemi zavrhlí Veliké Tao — pak začínají rozhovory o «humanizmu», «spravedlnosti»... Ale v této situaci je mudrování takového druhu jen veliké pokrytectví!

Podobně tomu, jako když je v rodině svár, — začínají požadavky «synovské úcty» a «otcovské lásky»...

A když takový nepořádek zavládne v celém státě — objevují se hesla «patriotizmu», «lásky k vlasti»...

19. Až budou odstraněny lež a pokrytectví takového druhu — bude národ stokrát šťastnější. Lživost, touha po obohacení, zlodějství, krutost k živým bytostem — všechno tohle zmizí tehdy, až budou mít lidé pravé vědomosti. Poněvadž všechny lidské neřesti pocházejí z nedostatku vědomostí. Právě vědomosti ukážou lidem, že je v jejich vlastním zájmu být prostí a dobří, zmírnit vlastní «pozemská» přání a osvobodit se od zhoubných vášní.

¹⁶ Nebo Nebesa.

20. Přestaňte zachovávat věrnost věcem, ke kterým jste připoutáni, — a osvobodíte se od trápení a lítosti k sobě! Jenom, pokud se tak zachováte, můžete získat pravou *Oporu*¹⁷ v životě! Cožpak nestojí za to vzdát se kvůli tomu v národě obecně přijatých očekávání a zvyků?

Avšak jak veliký je rozdíl mezi dobrem a zlem!

Nedělej to, co je nepříjemné druhému, — už pouze s tímto jedním principem je možné zmenšit chaos, a zavést ve společnosti pořádek.

Ale dosud... všichni lidé holdují prázdnotě... A společnost zachvátil chaos...

Jenom já sám jsem pokojný a nevystavuji se na odiv veřejnosti. Já jsem podobný dítěti, které se vůbec nenarodilo v tomto světě prázdnoty...

Všichni lidé jsou ztročeni pozemskými přáními. A jenom já sám jsem se odřekl všeho, čeho si oni cení. Já jsem k tomu všemu lhostejný.

Všichni lidé žijí ve svém egocentrizmu. Jen já sám jsem si zvolil zbavit se ho.

Já — pluji Proudem Vědomí v Prostoru a nevím, kdy se zastavím...

Já — v *srdci svém* poznávám Tao! Ó, jak je *jemné!*

Já se odlišuji od ostatních tím, že si cením To, Jež stvořilo všechny naše životy.

21. Te vychází z Tao. A Tao přebývá v *Prvotní Hlubině*.

Te je To, Co koná a působí. Ono je právě tak tajemné a skryté, jako i Tao. Ale Ono také skutečně existuje!

Ono může mít formu.

¹⁷ Tao.

A Ono má sílu. Jeho síla převyšuje všechno, co na světě existuje.

Te je možné uvidět. Od dávnověku až do našich dnů neumlká Hlas Te, vykládajících Vůli Stvořitele veškerého materiálního světa.

A kde mohu spatřit tvář Te? — Všude!

22. Budeš-li spokojený s málem — získáš mnohé. Budeš-li se honit za mnohým, sejdeš s cesty. Moudrému je toto ponaučení jasné. Kéž by přivedlo k rozumu i celou Podnebeskou!

Moudrý věří nejen svým tělesným očím — a proto vidí *jasně*.

Moudrý nepovažuje jen sama sebe za pravdivého — a proto zná pravdu.

On netouží po slávě — ale lidé si ho váží.

On netouží po moci — ale lidé ho následují.

On s nikým nebojuje — a proto je nepřemožitelný.

On nepocituje lítost k sobě — a proto se může úspěšně zdokonalovat.

Jen ten, kdo se nesnaží dostat dopředu před ostatní, je schopen žít v souladu se všemi.

Moudrý se stará o všechny — a proto se stává pro všechny příkladem.

On je zářivý, ale netouží se blýskat.

On se nevychvaluje — ale on je i bez toho vážený.

On se nepovyšuje — a proto ho vždy ostatní mají v úctě.

V dávných časech říkali, že nedokonalé směřuje k tomu, aby se stalo dokonalým. Jsou to skutečně prázdná slova? — Ne! Doopravdy, pokud získáš *Jednotu*, — dojdeš *Dokonalosti*!

23. Mluv méně a buď prostší!

Silný vítr netrvá celé ráno, silný déšť se nelije po celý den. Na kom to závisí? — Na nebi a na zemi.

Nebe a země — ačkoliv jsou ohromné, ale stejně nemohou zrodit nic věčného. A tím spíš — člověk. Proto je lepší sloužit *Věčnému Tao*.

A ten, kdo ve svých činech slouží Tao, — ten získává právo dosáhnout Splynutí s Ním.

Člověk, který se zjemnil¹⁸ do stavu Te, se stává totožným s Te.

Člověk, který se zjemnil do stavu Tao, se stává totožným s Tao.

Ten, kdo je totožný s Te, — získává Blaženost Te.

Ten, kdo je totožný s Tao, — získává Blaženost Tao.

Ale nedůstojný — takovou možnost nedostane.

Pochybovat o tom je nerozumné!

24. Kdo si stoupl na špičky — nemůže dlouho stát.

Kdo dělá velké kroky — nemůže dlouho jít.

Kdo je všem na očích — nemůže dlouho udržovat sílu.

Kdo sám sebe vychvaluje — nedobude si slávy.

Kdo žije tak, že sám sebe lituje, — slábne a nemůže se zdokonalovat.

Kdo je závistivý — ten sám nedosáhne úspěchu.

Kdo sám sebe povyšuje — nezíská autoritu.

Kdo holduje nestřídmosti v jídle, vykonává nepromyšlené skutky, a všechno kolem v něm vyvolává rozčilení a odpor — ten nezíská klid.

Hledíme-li na to z Tao, vidíme, že všechno tohle je vyvoláno neřestnými přáními. Že to všechno je absurdní chování. Od takových lidí se všichni odvracejí.

¹⁸ Sebe — pochopitelně jako vědomí (duši).

Ale Člověk, který směřuje ke Splynutí s Tao, — ten nic takového nedělá.

25. Ó, Ty, zrozené dříve, než nebe a země, žijící v klidu, nemající formy, Nejjemnější, Jednotné a Jedině Jsoucí, Přebývající všude, Bezmezná, Nezničitelná, Matko všeho! Tebe nazývají — Tao. Nazvu Tě také — Nejmajestátnějším, Které je věčné ve Svém nekonečném rozvoji!

Člověk, země, nebe — všechno je závislé na Tao. Ale Tao je nezávislé.

26. Usilovná práce umožní dosáhnout snadné existence v budoucnosti.

Ale my také víme, že v pohybu je to hlavní klid.

Proto moudrý člověk usilovně pracuje po celý den, a neopouští těžkou práci. Ale přitom přebývá ve stavu dokonalého klidu.

On může dokonce žít v i přepychu, a přitom se mravně nezkažit.

Ale proč se majitel deseti tisíc vozů pyšní, a pohrdá celým světem? Vždyť pohrdání rozežírá duši!

A nepřítomnost klidu vede ke ztrátě *Opory!*...

27. Znající Cestu — i bez vyšlapané cesty najde správný směr. Kdo umí mluvit, — ten se nepřeríkává. Kdo umí počítat, — ten se nepřepočítává. Nejlepší skladiště nemá zámek, ale není možné je otevřít. Nejlepší pouta jsou ta, co nejsou udržována ničím materiálním, ale není možné je roztrhnout.

Moudrý umí zachraňovat lidi a zachraňuje je neustále. Umí jim pomáhat a nenechává je bez pomoci v neštěstí. Tak koná hluboká moudrost!

On poučuje také i lidi zla, a oni — s jeho pomocí — také mohou najít *Oporu*.

Ale jestliže si lidé zla neváží pomoci a *Oporu* nemilují — moudrý je opouští: vždyť pro něj nemá cenu stýkání s takovými lidmi.

Tohle je to, co je velmi důležité a hluboké!

28. Kdo jsi chrabrý — zachovávej skromnost! A tehdy tě bude národ následovat.

Kdo jsi se stal vůdcem pro lidi — neopouštěj vedení svého jednání ze strany Velikého Te. A buď čistý, něžný a jemný duší — podobný nemluvněti!

Pokud přebýváš v dobru — nezapomínej ani na existenci zla! A staň se příkladem dobra pro všechny.

A ten, kdo se stal ve všem uvedeném vzorem pro všechny, — ten už se neodlišuje kvalitou duše od Velikého Te. A on poté směřuje ke Splynutí s Věčným Tao.

Takový člověk, ač si je vědom svých úspěchů a zásluh, se vyhýbá věhlasu, — ale přitom se stává přirozeným moudrým vůdcem.

Měli bychom napomáhat tomu, aby právě takový moudrý byl vůdcem lidí — pak bude v zemi trvalý pořádek.

29. Někteří lidé vyvíjejí velké úsilí řídit celý svět, a snaží se v tom uspět. Ale já nevidím žádnou možnost, jak to dokázat. Vždyť svět je sídlem Tao — překrásného, nepřemožitelného! A Je nelze ovládat!

Avšak, kdo se přesto bude o to snažit — s jistotou utrpí porážku!

Každý z nás má volbu: buď odporovat harmonickému proudu bytí — nebo ho následovat. Ti první se budou namáhat, vysilovat a poté plakat a slábnout, a druzí — rozkvétat v harmonii, dýchat plnou hrudí a sílit.

Moudrý člověk neusiluje o moc, nadbytek, blahobyť a utrácení.

30. Vůdce země, který je věrný Tao, nepošle vojsko do cizí země. To by přivolalo neštěstí, především, na něho samotného.¹⁹

A tam, kde prošlo vojsko, vládne zpustošení. A po válkách přicházejí hladové roky.

Moudrý vojevůdce nebývá bojovný. Moudrý voják nebývá hněvivý. Ten, kdo umí vítězit nad nepřítelem — nenapadá. Vítězící — tím zastavuje boj, on nesmí provádět násilí na poraženém. Když zvítězil, neoslavuje se. On vítězí — a nepyšní se tím. On nemiluje bojovat. On vítězí jen proto, že ho k tomu donucují. A ačkoliv vítězí, přesto není bojovný.

Jestliže člověk, sotvaže dosáhl rozkvětu sil, začíná být hned nemocný a uvadat, je to proto, že žil mimo harmonii s Tao. Život takového člověka na Zemi končí předčasně.

31. Zbraň je prostředek, plodící neštěstí, který si zaslouží, aby byla zavržen.

A proto člověk, následující Tao, zbraň nepoužívá.

Důstojný vládce je ústupný. On používá sílu jen na obranu. Využívá všech možností, aby zachoval mír.

Proslavovat se vojenským vítězstvím — to znamená radovat se ze zabíjení lidí. A mohli bychom si toho, kdo se raduje ze zabíjení lidí, — vážít?

Ale úcta vede ke štěstí. A štěstí napomáhá budování.

A k neštěstí — vede násilí.

Jestliže je zabíjeno mnoho lidí, pak nad tím musíme hořce truchlit. Vítězství bychom měli oslavit pohřebním obřadem.

32. Tao je věčné a nemá lidskou podobu.

Ačkoliv je Tao něžná Bytost, nemůže si Ho nikdo na světě podřídit.

¹⁹ Už přinejmenším podle principu «zákona karmy».

Pokud by i vládcové země uměli žít v harmonii s Tao — pak by se všichni ostatní lidé sami stali pokojnými. Nebe a země by pak splynuly v harmonii, zavládlo by štěstí a blahobyt, národ by se uklidnil i bez příkazů!

Kvůli ustanovení pořádku v zemi se vytvářejí zákony. Ale nesmějí být zbytečně přísné.

Tao je podobné oceánu. Oceán je níž, než všechny řeky — a proto všechny řeky tečou do něho.

33. Ten, kdo zná lidi, je rozumný. Ten, kdo poznal sám sebe, je osvícený.²⁰ Ten, kdo umí vítězit nad nepřáteli, je silný. Ten, kdo zvítězí sám nad sebou,²¹ je mocný.

Kdo má materiální dostatek — žije zabezpečeně. Kdo koná s velkou houževnatostí — ovládá svou vůli. Ale ten, kdo podporuje své rozmary je slabý a hloupý.

A kdo dosáhl Splynutí s Tao a neztrácí ho — ten dosáhl Nejvyššího Bytí. A, až zemře tělem, pokračuje v životě v Tao, a stává se doopravdy Nesmrtelným.

34. Věčné Tao Sebou prosycuje všechno. Ono je napravo, i nalevo. Díky Němu vznikají a dále pokračují v životě a rozvíjejí se všechny duše.

Třebaže je Tao tak Veliké a vykonává ty velké skutky — nevyžaduje pro Sebe slávu.

Ono s láskou vychovává všechny bytosti. A nedopouští se na nich násilí. Netrvá na tom, aby lidé plnili Jeho přání.

Ono je Veliké, ačkoliv to neprosazuje.

Rozumní lidé se vrhají k Němu — Velikému!

²⁰ Jedná se o úplné poznání svého mnohorozměrného organismu.

²¹ Svoje neřesti, včetně jejich základu — nižšího «já» s jeho egocentrizmem.

35. Ve Velikém Tao se shromažďují všichni Dokonalí.

Vydej se i ty touto Cestou! Tím si nemůžeš způsobit žádnou škodu, ale, naopak, dosáhneš klidu, harmonie a úplnosti života.

Já osobně, když přebývám v nekonání, putuji v Nesmírnosti Tao. To není možné sdělit slovy! Tao je Nejjemnější a Nejblaženější!

36. «Pozemská» vášeň — oslabuje. Neochvějně odhodlání — naplňuje silou!

«Pozemská» vášeň — mrzačí. Neochvějně odhodlání — povznáší a upevňuje vědomí!

«Pozemská» vášeň — zotročuje svého majitele. Neochvějně odhodlání — činí člověka svobodným.

Nevzrušené, měkké, poddajné — vítězí nad vášnivým, tvrdým a hrubým.

37. Tao nepůsobí bezprostředně ve světě hmoty.²² Ale, přesto je celé Stvoření dílem Jeho tvořivosti.

Konej stejně tak — a pak se všechno živé kolem bude rozvíjet pro něj přirozeným způsobem!

Když žiješ v prostotě a v harmonii s Tao, bez ohledu na pomluvy a nepřátelství, — pak přijdeš na to, co se nazývá *nemít připoutanosti a vášně!*

Nepřítomnost «pozemských» přání přináší klid uvnitř sebe — a pak nastává pořádek i kolem.

38. Člověk, Který představuje Veliké Te, se nutí ke konání dobrých skutků: vždyť On Sám se přece přirozeným způsobem projevuje jako sama Ctnostnost.

Avšak člověk, vzdálený Te, by se měl nutit k vykonávání dobrých skutků: protože on není ve své podstatě ctnostný.

²² Tam působí Te.

Člověk, představující Veliké Te se nesnaží o aktivní činnost ve světě hmoty: vždyť On přece působí *v nekonání*.

Avšak člověk, vzdálený Te, žije ve světské marnosti a koná pod vlivem svých vášní. V náboženské stránce života se jeho činnost omezuje jen na rituály, ale upínání se na «magii» rituálů přece znamená degeneraci náboženství! A takový člověk ještě k tomu nutí i ostatní lidi, aby jednali tak, jako on.

Něco takového se děje pouze těm, kdo nemají ve svých životech Tao. Takovým není možné důvěřovat: oni už Tao zradili — a jsou připraveni zradit koho se hodí.

Moudrý, znající Tao, je schopen rozlišovat lidi podle těchto příznaků. On si vybírá kontakt pouze s lidmi dobra.

39. Existují Ti, Kteří se od dávných časů nacházejí v Jednotě s Tao. Díky Jim je nebe čisté a země stabilní, příroda něžná, řeky plné vody, údolí květou, bytosti se rozmnožují, hrdinové duchovní Cesty poskytují modely k napodobování. Právě tohle zajišťují Dosáhnoucí Jednoty!

Kdyby nebylo Jejich pomoci — pak by nebe nebylo čisté, země by popraskala, příroda by přestala dávat svoji krásu, údolí by přestala kvést a přeměnila by se v poušť, bytosti by se přestaly rodit a zmizely by, hrdinové duchovní Cesty by přestali sloužit za příklad ctnostnosti a byli by zesměšněni a vyhnáni...

Národ je oporou vládců. A proto ti pozemští vládcové, kteří sami sebe povyšují, nemají pevné postavení. Děje se to proto, že oni národ nepovažují za svoji oporu. Je to jejich chyba.

Jestliže rozebereš vůz, na kterém jsi usazen, — co ti zbyde?

Nepovažuj se za drahocenný jaspis! Buď prostý — jako obyčejný kámen!

40. Vzájemná součinnost protikladů — to je sféra působení Tao.

Nejvyšší Zjemnělost je jednou z nejdůležitějších vlastností Tao. V protikladu s ní jsou hrubé vlastnosti lidí zla.

Veškerý rozvoj vtělených bytostí se děje ve vzájemné součinnosti těchto protikladů.

Ale svět hmoty sám vzešel z *Jemnějšího Prvozákladu*...

41. Když se moudrý člověk dozví o Tao, usiluje o seberealizaci v Něm.

Ale když se o Tao dozví nemoudrý, — pak Ho hned uchovává ve své mysli, hned zase ztrácí.

A hloupí, když uslyší o Tao, Ho vystavují posměškům. A Ty, Kdo poznali Tao, — nazývají zbloudilými, pomatenými... Moudrost se jim zdá být bláznovstvím..., vyšší spravedlnost — špatností..., počestnost — zkažeností..., velká pravda — lží...

Ano, veliký čtverec nemá úhly, veliký zvuk nelze uslyšet, veliký obraz je nepřehlédnutelný...

Ano, Tao je skryto před jejich pohledy. Ono vede k Dokonalosti jen důstojně!

42. Z Tao kdysi vzešel Jeden, On vzal s Sebou ještě Dva, ti Dva — ještě Tři, a Oni všichni se začali zabývat tvořením různorodých forem života na planetě.²³

²³ Jedná se o vystoupení z Tao několika Svatých Duchů (Te), Kteří měli za úkol vytvářet a poté pečovat o evoluci vtělovaných duší na naší znovu osidlované planetě. (Podrobněji — dále v této knize).

Všechny tyto bytosti se dále dělí na páry protikladů *jin a jang* a naplňují se energií čchi.²⁴ A při jejich vzájemném spolupůsobení dochází k jejich dalšímu rozvoji.

Všichni se bojí *osamělosti* a vnímají ji jako utrpení. To se konkrétně týká i pozemských vládců.

Oni se starají jen o sebe; pomoc druhým odmítají.

Ale správné rozhodnutí spočívá právě v tom, aby se věnovali *péči o druhé*, a zapomínali přitom na sebe.

Moudrý duchovní činitel, který svůj život zasvětil blahu všech, nebude poražen smrtí. A tato slova — já vyzdvihuji před všemi jinými poučeními všech mudrců!

Dosáhnuvší Tao v Něm splývají v *Jednotné Jedno*.

43. Ve světě se stává, že ti nejslabší vítězí nad těmi nejsilnějšími. Příčina je v tom, že Te proniká všude a do všeho, všechno prosycuje a všechny řídí.

Právě proto já vidím prospěch konkrétně v *nekonání*.

Ve světě není nic tak významného, co by bylo možné srovnat s učením o *vnitřním tichu* a prospěšnosti *nekonání*!

44. Co je potřebnější: život — nebo sláva? Co je dražší: život — nebo bohatství? Co je těžší prožít: získání — nebo ztrátu?

Mnoho ušetříš — o mnohé přijdeš! Mnoho nashromáždíš — mnoho i ztratíš!

Znej míru — a vyhneš se nezdarům. Znej mez — a nebude riziko. A pak prožiješ život v klidu, bez obav!

²⁴ Ve výslovnosti v jiných jazycích — *ki*.

Kdo zná míru — ten nebude mít neúspěchy. A kdo se umí včas zastavit — ten se vyhne neštěstí. A díky tomu může uspět v postižení Prvotního a Věčného Tao.

45. Velkolepou Dokonalost si mohou splést se šílenstvím, veliký objem — s prázdnotou, velikou křivku — s přímkou, veliký důvtip — s hloupostí, velikého řečníka — s neumějícím mluvit.

Intenzivní pohyb vítězí nad chladem, nepohyblivost — nad horkem.

Pouze klid a harmonie mohou zajistit správné pochopení všeho, co se děje ve světě.

46. Jestliže země žije podle zákonů Tao — pak se koně zabývají obděláváním polí.

Ale když je v zemi Tao zavrženo — po polích se prohánějí bojovní koně.

Není větší neštěstí, nežli neomezené «pozemské» vášně! A nic tak neničí, jako usilování rozmnožovat «pozemská» bohatství!

Kdo se umí spokojit s tím, co má, — ten je vždy šťastný!

47. Moudrý, nevycházeje ze svého dvora, poznává svět. Nevyhlížeje z okna, vidí Prvotní Tao. On nechodí daleko, aby poznal víc.

Moudrý nikam nejezdí — ale všechno zná, nedívá se — ale všechno pojmenovává, vnějšně nekoná — ale všeho dosahuje.

On ve svém *srdci* nachází všechno, co je třeba.²⁵

²⁵ Nejedná se pochopitelně o materiální, ale o duchovní srdce — rozvinuté metodami buddhijógy, které se stalo ohromným. Právě uvnitř něho poznáváme Tao. A z něho také nalézáme přístup k jakékoliv bytosti.

A proto tedy moudrý zná to, k čemu není možné dojet, ani dojít. A může vidět to, co není viditelné prostému oku.

48. Kdo se učí — ten s každým dnem zvětšuje svoje znalosti. Kdo slouží Tao — ten ze dne na den zmenšuje svá «pozemská» přání. V nepřetržitém zmenšování «pozemských» přání člověk dochází až k *nekonání*.

Jen v *nekonání* je možné ovládnout všechna tajemství vesmíru! Ale bez *nekonání* toho není možné dosáhnout.

49. Moudrý člověk nemá ziskuchtivé pohnutky. On žije zájmy druhých lidí.

Já dělám dobrým dobro, nedobrým — také přeji dobro. A to je ctnost, vlastní Te.

S čestnými lidmi jsem čestný, s nečestnými — jsem také čestný. A to je čestnost, vlastní Te.

Moudrý člověk žije v klidu ve svojí zemi. Ale tam přece žijí i druzí lidé: dobří — i zlí, čestní — i lživí, rozumní — i hloupí, zištní — i žijící zájmy druhých lidí, vnímající Tao — i zavrhuující Ho.

Moudrý se dívá na národ, jako na své děti.

50. Lidé na Zemi se rodí a umírají. Z každých desíti přibližně tři poté pokračují v rajske existenci, tři se vydávají cestou smrti do pekla, a ještě tři — jsou ti, kdo nedosáhli úspěchu v rozvoji duše kvůli zaujetí «pozemskými» věcmi.

Ten, kdo si osvojil *pravý život*, jdouce po zemi, — ten se nebojí nosorožce ani tygra, a když vstupuje do bitvy, nebojí se ozbrojených vojáků. Nosorožec nemá kam vrazit do něho svůj roh, tygr nemá kam zatnout do něho své drápy, vojáci nemají jak napad-

nout ho svými meči. Proč je to tak? To se děje kvůli tomu, že pro něho smrt neexistuje!²⁶

51. Tao tvoří bytosti. Te je opatruje, vychovává, pomáhá jim zdokonalovat se a zrát, dohlíží na ně, podporuje je.

Tyto bytosti postupně rostou (dušemi), zdokonalují se, a dosahují Dokonalosti.

Proto není toho člověka, který by nebyl povinen ctít Tao a Te.

Tao a Te nikoho nenutí, ale dávají bytostem možnost se přirozeně rozvíjet, v souhlasu s jejich vlastní svobodou volby.

Vytvářet — a nepřisvojovat si, tvořit — a nevychvalovat se, jsa starším — nerozkazovat!

Takové jsou principy života Velikého Te.

52. Všechno ve světě hmoty má Zdroj, Který je Matkou materiálního světa.

Jakmile bude poznána matka — pak už bude jednodušší poznat i Její Děti.²⁷

Když už jsou známy i Děti — neměl bys zapomínat na Matku. V tom případě budeš žít do konce života bez nesnází.

Jestliže odvrhneš svoje osobní přání a osvobodíš se od «pozemských» vášní — pak budeš do konce života žít bez únavy.

²⁶ Člověk, který se stal, díky osvojení metod buddhijógy, nekonečně ohromným duchovním srdcem, a který jím navíc splynul s Tao, — Se úplně pohodlně a plnohodnotně pociťuje mimotělesným. A On — jako ohromné Vědomí — nemůže být napaden ani zvířetem, ani lidskou zbraní. On je Nesmrtelný.

²⁷ Te.

Ale jestliže «povolíš uzdu» svým vášním a budeš pohlcen světskými věcmi — pak nebude záchrany před neštěstím.

Vidět *Nejjemnější* — to je ta pravá *jasnost vidění*.

Zachování *zjemnělosti vědomí* předurčuje opravdovou moc.

Nazírej Světlo Tao! Poznávej Jeho *Hlubiny!* Ono je ten pravý Poklad! Neztrácej Ho — a vyhneš se všem nesnázím!

53. Kdo má pravé vědění — jde Přímostou Cestou.

Jediné, čeho se já bojím, je zavlečení do marnosti.

Přímá Cesta je dokonale rovná. Ale lidé dávají přednost... křivolakým pěšinkám.

Jestliže pozemští vládcové celou svoji pozornost zaměřují na přepych svých paláců — pak pole zarůstají plevelem a sýpky jsou prázdné. Ti pozemští vládcové se odívají do přepychových oděvů, nosí ostré meče, nespokojí se s prostým jídlem, a shromažďují pro sebe nadměrná bohatství. To je shodné s loupeží a je to porušením principů života, doporučených Tao.

54. Když poznáváš sebe — poznáváš druhé. Když pomáháš druhým — poznáváš všechno.

Kdo umí pevně stát — toho nelze povalit. Kdo se umí opřít — toho nelze svrhnout. Ano, na takového člověka budou potomci vzpomínat!

Až získáš právě takovou stabilitu v Tao — pak budeš svítit na druhé lidi Jeho Světlem, podobně jako vycházející slunce!

A postarej se o pomoc v tom — tvojí rodině, druhým lidem, žijícím kolem v tvojí zemi, a poté —

všude! Prostřednictvím toho získáš sílu vědomí — nepřemožitelnou a bezmeznou!

Jak jsem to já všechno zjistil? — No přece právě tak...

55. Kdo žije ve splynutí s Velikým Te — Ten je čistý jako nemluvně. Jedovatý hmyz a hadi ho nekoušou, sveřepá zvěř Ho nenapadá, draví ptáci se na Něho nevrhají. On je zjemnělý vědomím — a pevně slit s Tao.

On nehodnotí lidi podle pohlaví a dalších vnějších znaků — ale dívá se na jejich podstatu: na duši.

On také všechny vnímá — jako součásti *Jednotného*,²⁸ v *Jednotě*.

A On má schopnost vyvolávat v lidech duchovní růst.

On může kázat celý den — ale Jeho hlas zůstává silným: vždyť On je v neustálém Splynutí s Tao!

Takový je Jeho život plynoucí ve štěstí!

Avšak obyčejní lidé, sotvaže dosáhnou rozkvětu sil, hned začínají uvadat ve stáří... Je to proto, že nedosáhli Splynutí s Tao.

56. Ale není možné předat tu pravdu pouze slovy! Ti, kdo v to pouze věří, nemohou úplně pochopit, o čem je tu řeč!²⁹

Kdo odvrhuje osobní přání, zbavuje se «pozemských» vášní, zmenšuje svoje potřeby, dosahuje jasného pochopení, neusiluje o slávu, přebývá ve stabilním, mezně zjemnělém stavu vědomí — Ten Sám představuje Prvotní a Nejhlubší Tao.

²⁸ Absolutno. (Podrobněji si o tom můžete přečíst například v knihách [6-8]).

²⁹ Úplně pochopit pravdu je možné, pouze pokud v praxi uskutečníme všechno to, o čem se zde mluví.

Jeho není možné svést, urazit, přinutit k něčemu, přemluvit k tomu, aby se nechal oslavovat. Jemu není možné uškodit!

On — svítí, jako slunce! On je jako pramen, ze kterého se každý může napít!

On je ta Nejvyšší Drahocennost mezi lidmi!

57. Z Tao vycházejí — klid, harmonie, spravedlnost.

Ale mezi lidmi jsou — Istivost, ziskuchtivost, podvod, násilí...

A vejít do Tao je možné jen *nekonáním*.

Když se lidé snaží o nahromadění spousty nepotřebných věcí — oni chudnou duchovně.

Když vyrábějí příliš mnoho zbraní — pak nevyhnutelně vzrůstá banditizmus a začínají povstání.

Když zruční řemeslníci zaměřují všechny svoje síly na vytváření materiálních hodnot — pak se v zemi přestávají dít zázračné jevy.

Když zákony a represe v zemi začnou být tvrdé — roste počet nespokojených a vzdor.

A proto se moudrý straní světské marnosti a nechává události, aby se děly bez jeho bezprostřední účasti.

Se změnami je třeba začínat od sebe. Já usiluji o ticho a klid — a druzí se uklidňují, když mě sledují. Já se nesnažím mít mnoho materiálních statků — a lidé kolem mě se také začínají spokojovat s málem. Já žiji bez «pozemských» připoutaností a vášní — a lidé kolem mě také dospívají k prostotě a přirozenosti života..

58. Když pozemští vládcové vládnou v klidu a harmonii — národ je také spokojený a klidný. A on z toho svého blahobytu nikam nespochází.

Ale jestliže pozemští vládcové jednají rozčileně a agresivně — pak začíná být špatně i národu. Bídy a neštěstí pak vystřídají blahobyty. A lidé začínají přemýšlet, hledat východisko — a někteří ho nacházejí, když dojdou k *nekonání* a ponořují se do Světla Bezmezného Tao. Zdar a štěstí — je pak to, co se ve výsledku rodí z neštěstí.

Jak můžeme vidět, štěstí a neštěstí plodí jedno druhé.

Ale moudrý člověk — ten je vždy spokojený, měkký, něžný a spravedlivý. On se nesnaží cokoliv vzít někomu druhému. On je nezištný a nikomu ničím neškodí. On je pravdivý a žije v harmonii s Tao, s přírodou a druhými lidmi.

A on září, ale neblýská se.

59. Abychom mohli úspěšně sloužit Tao a duchovně pomáhat lidem, musíme umět uchovávat a shromažďovat svoji sílu vědomí. Proto je třeba zdržovat se všeho, co vede k jejím zbytečným ztrátám.

Taková zdrženlivost povede na vyšších stupních Cesty ke vzrůstání osobní *Síly Te*, která se může stát nevyčerpatelnou a schopnou zabezpečit úplné poznání Tao.

A Tao je Věčným a Nekonečným Prvotním Základem každého člověka a všeho materiálního světa.

Cestu, která spojuje se Základem, nazývají *kořenem*.

60. Činnost Tao a Te ve vztahu k nesčíslnému množství různě vyvinutých individuálních duší je možné srovnat s přípravou jídla ze spousty přísad v ohromném kotli.

Ve vztahu k většině lidí používá Te při uskutečňování osudů, které si ti lidé sami zasloužili, zejména duchů nepříliš vysokého stupně rozvoje.

Ale, jestliže se člověk kvalitou duše přibližuje k Tao, vychází ze sféry vlivu takových duchů.

61. Veliké Království Tao³⁰ se nachází jakoby za ústím řeky, za jejím dolním tokem.

Oceán je níž než všechny řeky, a proto všechny řeky tečou do Něho.

Oceán přebývá v klidu a trpělivosti. On — očekává přicházející k Němu a pronikající do Něho.

Oceán je *Veliké Království*. A na Zemi existují malá království, skládající se z lidí.

Veliké Království se stará o to, aby Sebou důkladně nasýtilo všechny, vcházející do Něho.

A v malých královstvích ať se vládcové starají o to, aby u nich také byli všichni sytí.

Pak budou všichni dostávat to, co si přejí, — jak ve *Velikém Království*, tak i v malých královstvích.

A zapamatujme si, že Velikému vždy přísluší být pod všemi.

62. Tao je hlubinný Základ všeho. Ono je Poklad těch, kdo usilují k Němu. Ale Ono také uznává i existenci lidí zla.

Ano, je zapotřebí kázat čistotu a dobré chování — všem lidem. Ale cožpak nejsou ve společnosti potřební lidé zla?

Cožpak oni nepomáhají poznávat pomíjivost «pozemských» pokladů a blah, a také iluzornost nadějí na věčný pobyt na Zemi ve svém současném těle?

Cožpak při vzájemném spolupůsobení s nimi nevynakládají lidé dobra úsilí na změnu sama sebe

³⁰ V jiných termínech — Příbytek Stvořitele.

na cestě k Tao — aby se zlu vyhnuli co možná nejdále. Vždyť, aby se mohli stát pro zlo nedosažitelnými, musejí vykonat konkrétní činy v rozvíjení sebe jako vědomí.³¹

A mnozí by se ani nesnažili stát lepšími, pokud by se jim nedostalo «pomoci» ze strany lidí zla!

Pozemští vládcové, mající absolutní vládu, i jejich blízcí si cení svých drahocenností a přepychových vozů... Ale vždyť oni, ve skutečnosti, nejsou ani trochu lepší, než ti, kdo, přebývají v osamocení a klidu, a míří *Hlubinnou Cestou* k Tao! A nebylo by lépe těm pozemským vládcům, kdyby začali pokojný život a také ho zasvětili postižení Tao?

Říká se, že v dávných časech lidé neusilovali o pozemská bohatství, a nenechávali popravít zločince. V těch dávných časech lidé ctili Tao...

63. Zbav se marnosti mysli a nepotřebných skutků, zachovávej klid a spokoj se s prostým jídlem!

Tak začíná Cesta k poznání Velikého Tao, Které je *Jedno Jednotné*, skládající se z množství Velikých Duší.

A také existuje spousta duší malých, vtělovaných do těl.

Moudrý člověk, který to poznal, ví, že na nenávisť je třeba odpovídat dobrem.

Obtížnou práci začínej lehkým začátkem. Vždyť jakékoliv velké dílo se skládá z malých součástí. Tak — postupně — se uskutečňuje veliké dílo.

Jestliže někdo slibuje vykonat veliké dílo «jedním rázem» — slova takového člověka si nezaslouží důvěru.

³¹ Podobné příklady jsou uvedeny dále v této knize.

Ale moudrý se vůbec nepouští do «velkých aktivit» ve světě hmoty! A proto tvoří veliká díla ve světě duchovním. A to pro něho není těžké.

64. Tomu, kdo už ovládl harmonii, je lehké pomoci.

Tomu hledajícímu, který ještě nenašel svoji stezku, je snadné ji ukázat. Ačkoliv je třeba pamatovat i na to, že slabý může jednoduše sklouznout s cesty. A ten, kdo je zatím ještě mělká duše, zběhne kvůli těžkostem.

Jednodušší je začít stavět tam, kde není nutné na začátku bořit staré rozvaliny. Vštěpovat duchovní vědomosti je lepší tam, kde se nesetkáme s nepřátelstvím ze strany zlých a hloupých lidí.

A tehdy — z maličké sazenice vyrůstá velký strom, devítiposchod'ová věž se začíná stavět z hrstky země, cesta na tisíc li začíná prvním krokem.

Ve světě hmoty přicházejí podnikatelé na mizinu, vlastníci majetku — o něj přicházejí. A proto moudrý člověk takhle nejedná — a on neutrpí nezdary. On nic nemá — a proto nemá co ztratit.

Moudrý člověk nežije v «pozemských» vášních, nesnaží se získat z materiálního to, co potřebuje velkých úsilí. On žije v přirozené prostotě a spokojuje se s tím, co světští lidé zavrhnou.

On jde po Cestě k Tao.

65. Poznající Tao se nevystavuje na odív před neosvícenými lidmi. On se také zřiká «ovládání davu» — a proto může pokračovat ve svém zdokonalování a pomoci důstojným.

Tajné vyšší vědomosti o metodách rozvoje vědomí se mohou stát zhoubnými pro lidi k tomu nepřipravené.

Moudrý, vědoucí o tom a konající souhlasně s těmito principy, se stává vzorem k napodobování.

Právě tak koná i Veliké Te.

Abychom pochopili, co bylo řečeno, je třeba uvidět, že Veliké Te je Protikladem ve vztahu k lidem neřestí. Vzhledem k takovým lidem se Veliké Te nachází v nedosažitelné dálce.

Tohle je tedy Veliké Te, vládnoucí Vyšší Sílou a opatrující veškeré nespočetné množství bytostí! Ono — spojuje i rozděluje lidi. Ono — všechno řídí! Ono je Vládce, který si zaslouží nejsilnější lásku a úctu!

Budeš-li se u Něho učit, dosáhneš nejvyššího štěstí a blahobytu!

66. Veliké řeky jsou proto tak mohutné, že tečou dolů, do moře, a shromažďují do sebe vodu, přitékající z celého okolí.

Moudrý člověk, přející si pomoci národu, se také musí postavit níž než ostatní. A proto, třebaže on předstihuje národ, není pro národ na obtíž — a národ mu neškodí. Lidé ho s radostí následují a neodvracejí se od něho.

On s nikým nesoupeří — a proto je neporazitelný.

A on sám nepřetržitě pokračuje vpřed — a lidé mu nezávidí.

On s nikým nebojuje — a proto ho nikdo na celém světě nemůže donutit jednat proti jeho vůli.

67. Tao je Veliké a nemá Sobě rovných nebo Sobě podobných!

A Ono se nachází natolik *hluboko* a je natolik *jemné*, že není možné se Ho zmocnit a k čemukoliv Ho přinutit!

Já mám tři poklady, kterých si cením: první je láska k člověku, druhý — šetrnost, a třetí spočívá v

tom, že si nedovolují být před ostatními. Já jsem lidumilný, a proto mohu být odvážný. Já jsem šetrný, a proto mohu být štědrý. Já si nedovolují být před ostatními, a proto se mohu stát vůdcem pro lidi.

Kdo je odvážný bez lásky, štědrý bez šetrnosti, kdo se snaží být vepředu, a přitom odstrkuje ostatní — ti všichni utrpí nezdary.

Ale kdo, i při tom když bojuje, zůstává plný lásky — ten vítězí. A on je nezasazitelný: vždyť ho přece neustále ochraňuje Tao.

68. Moudrý vojevůdce nebývá bojovný. Moudrý voják nebývá hněvivý. Umějící vítězit nenapadá první. Umějící vést lidi za sebou je neponižuje, ale staví právě sebe do nízkého postavení.

Takové jsou zákony Te, zavrhuje hněv, zveličování sama sebe a násilí. Tak jednají i Ti, Kdo představují Te, když vedou lidi do Prvotního a Věčného Tao.

69. Bojové umění učí: já si nesmím dovolit začít první, já musím počkat. Nesmím vykročit ani o píd' dopředu, ale ustupuji o krok dozadu. To se nazývá jednat, nekonaje, vítězit bez násilí. V tom případě není nepřítele, a já nemusím zbytečně plýtvat silou.

A není těžší pohromy, nežli nenávidět protivníka! Nenávisť k protivníku — to je cesta ke ztrátě mého nejtajemnějšího — Tao!

Takže, ve výsledku dobývají vítězství v bojích ti, kdo se jim vyhnuli.

70. Moje slova je lehké pochopit a lehké uskutečnit. Ale velice mnoho lidí je pochopit nemůže a nemůže je ani uskutečnit.

Za mými slovy stojí *Počátek* všeho. Jelikož Ho ti lidé neznají, nerozumějí ani mě.

Ten, Kdo poznal Tao je tichý a nenápadný, třebaže se chová s důstojností. On se obléká do prostého oblečení, ale drahocenné³² skrývá uvnitř.

71. Kdo má vědomosti, ale umí o tom mlčet — ten je na výši.

Kdo nemá vědomosti, ale dělá dojem vědoucího — ten... není zdrav.

Kdo je moudrý — ten sám sebe léčí. Moudrý člověk neonemocní, protože se zbavuje už samotných příčin nemocí. On přebývá v Tao. Jak by v takovém případě mohl být nemocný?

72. Kdo žije ve strachu — nemůže se stát silným. Sílu vědomí můžeš získat, jen pokud žiješ bez strachu,

Také se zbav schopnosti opovrhovat druhými! Kdo opovrhuje druhými — ten je sám v opovržení před Tao!

Zbav se násilnosti ve vztahu k druhým! Kdo vytváří násilí — ten bude sám násilí vystaven!

Zřekni se schopnosti k podvádění! Kdo podvádí druhé — podvádí sám sebe!³³

Žij v lásce!

A nesnaž se vystavovat na odiv! Moudrý, znající svoji Vyšší Podstatu, se nezabývá samolibostí a nepovyšuje se nad druhými.

Kdo se zbavil egocentrizmu — dostává možnost získat Tao.

73. Kdo je odvážný a bojovný — hyne. Kdo je odvážný a nebojovný — bude žít.

Kdo zná příčiny nenávisti k bojovným? Objasnit to dělá potíže i mudrci.

³² Moudrost.

³³ Poněvadž jedná bez přihlídnutí k bytí Boha a Jeho principů utváření lidských osudů.

Veliké Tao přebývá v klidu, Ono s nikým nebojuje. Ono vítězí bez násilí.

Ono je mlčenlivé, ale odpovídá na otázky a Samo přichází k těm, kdo Ho přivolávají.

Ono — v klidu — všechno řídí.

Ono bere do Sebe důstojné.

74. Kdo se nebojí smrti — tomu nemá smysl hrozit smrtí!

Ale ten, kdo hrozí smrtí druhým, a vychutnává si to, — ten jí bude vystaven sám.

Téma života a smrti spravuje jen Tao. Nikomu není dovoleno disponovat tím místo Něho! A ten, kdo se toho odvažuje, — ten si jen škodí.

75. Podle chování většiny lidí si můžeme pomyslet, že jsou neustále hladoví. Vždyť se nepřetržitě starají o nashromáždění a rozmnožení svých zásob. A nemohou se v tom zastavit!

A ve svých činnostech se starají jen o osobní zisk — za každou cenu!

Oni nechtějí pochopit principy života, doporučované Tao, — o lásce a péči o druhé a také o *nekonání*.

Oni žijí, a neohlížejí se přitom na Tao, ignorují Tao, utrácejí svoji životní sílu na to, co nepředstavuje opravdovou hodnotu. Oni mají nadmíru silnou «lásku k životu» — a proto brzy umírají.

Ale ten, kdo opovrhne svým pozemským životem kvůli všeobecnému blahu, — ten zvyšuje jeho hodnotu před Tao.

76. Tělo člověka při narození je něžné a ohebné, ale po smrti tuhne. Všechny rostlinné bytosti jsou při svém zrození také něžné a ohebné, a po smrti se stávají suchými a křehkými.

Mohutný strom neobstojí v bouři. Nebo ho čeká sekýra. Ohebné a něžné v tom má výhodu.

Ten, kdo je něžný a ohebný, — jde cestou života. Ten, kdo není něžný a je hrubý, — jde cestou smrti.

77. Život Prvotního Tao at' nám slouží příkladem!

Násilně se chovající k lidem, ponižující je, okrádající je — je v rozporu s Tao.

Ale ten, kdo nikdy nejedná z prospěchu, dává svůj přebytek druhým, koná hrdinské skutky ne kvůli slávě, žije v klidu, bez «pozemských» vášní, se sám ponořuje do něžného a jemného klidu Tao a pomáhá důstojným na této Cestě — takového člověka můžeme nazvat připodobňujícím se Tao.

78. Voda je něžná a poddajná. Ale ona omílá a ničí tvrdé. Ve zdolání tvrdého jí není rovno.

Měkké a něžné — překonává tvrdé a hrubé. Ale jen moudří chápou, v čem je tu podstata...

79. Po velkém vzbouření emocí zůstávají jeho následky. Ale klid můžeme nazvat dobrem.

Proto moudrý člověk dává závazný slib, že nebude nikoho odsuzovat.

Dobří lidé žijí podle tohoto pravidla. Zlí — ne.

Prvotní Tao je vždy na straně dobrých.

80. O státním uspořádání já smýšlím takto:

Je lepší, když je země maličká, a osídlení řídké.

Dokonce i když máme mnoho zbraní, neměli bychom je zužitkovávat. Lodě a bojové vozy také není třeba využívat. Pro vojáky je lepší nebojovat.

Je třeba, aby byl život v zemi takový, že by se lidé nesnažili zemi opustit.

Dobré je, pokud mají všichni chutné jídlo, krásné oblečení, pohodlné obydlí, radostný život.

Dobré je s láskou se dívat na sousední stát, a poslouchat, jak tam zpívají kohouti a štěkají psi.

Dobré by bylo, kdyby lidé, kteří tu dožili do sklonku let, dosahovali Dokonalosti a odcházeli odsud s tím, že už se sem znovu nebudou vracet.

81. Správná slova nejsou nutně elegantní. Krásná slova si ne vždy zasluhují důvěru.

Dobry — není nutně výmluvný. Výmluvný nemusí být dobrý.

Znalý se nehádá, hádá se neznalý.

Moudrý člověk není ziskuchtivý, on koná kvůli druhým.

Veliké Tao pečuje o blaho pro všechny bytosti. Všechno, co Ono dělá ve vztahu k živým bytostem, — neobsahuje násilí a nepřináší nikomu škodu.

Moudrý člověk také koná bez násilí a nikomu ničím neškodí.

Doporučená literatura

1. Vladimir Antonov (red.) — Duchovní srdce: Cesta ke Stvořiteli (meditační verše a Zjevení). "New Atlanteans", 2007. (rusky)
2. Vladimir Antonov — Jak se poznává Bůh. Autobiografie vědce, studujícího Boha. "New Atlanteans", 2008. (rusky a anglicky)
3. Vladimir Antonov (red.) — Jak se poznává Bůh. Kniha 2. Autobiografie Božích žáků. "New Atlanteans", 2007. (rusky a anglicky)
4. Vladimir Antonov (red.) — Duchovní práce s dětmi. "New Atlanteans", 2008. (rusky a anglicky)
5. Vladimir Antonov (red.) — Klasika duchovní filozofie a současnost. "New Atlanteans", 2008. (rusky a anglicky)
6. Vladimir Antonov — Lesní přednášky o vyšší józe. «New Atlanteans», 2008. (rusky a anglicky)
7. Vladimir Antonov — Ekopsychologie. "New Atlanteans", 2008.
8. Vladimir Antonov — Anatomie Boha. "New Atlanteans", 2014.
9. Anna Zubkova — Dobryňa. Byliny. "New Atlanteans", 2007.
10. Anna Zubkova — Pohádka o carevně Nesmějaně a Ivanovi. "New Atlanteans", 2007. (rusky a anglicky)
11. Anna Zubkova — Božská podobenství. "New Atlanteans", 2008.
12. Anna Zubkova — Kniha Zrozených ve Světle. Zjevení Božských Atlant'anů. «New Atlanteans», 2008.

13. Anna Zubkova — Podobenství Lao-C'. «New Atlanteans», 2011.
14. Anna Zubkova — Pověst o knížeti Dmitriji a Volchvě. «New Atlanteans», 2013.
15. Anna Zubková — Podobenství o starci Zosimovi. «New Atlanteans», 2014.
16. Anna Zubkova — Ódinova sága. «New Atlanteans», 2017.